

PHẬT PHÁP XÂY DỰNG THẾ GIỚI

Phật tử qui y Phật đã lâu hay mới qui y thọ giới đều phải nắm vững đường lối tu hành mà Phật đã dạy. Gần đây có nhiều Phật tử tuy đã đi chùa lạy Phật, nhưng đường lối tu hành chưa nắm vững, nên càng đi chùa càng mê tín, đó là cái lỗi mà tất cả chúng ta phải biết. Đi chùa mà mê tín thì người bàng quan chê cười đạo Phật là đạo huyền hoặc không có ý nghĩa. Chúng ta tu theo đạo Phật phải nắm vững pháp tu căn bản, để thực hành không sai lệch, khiến người đời nhìn thấy đạo Phật cao quý để hướng đến tu theo. Đó là nguyện vọng mà tôi muốn nói với quý vị hôm nay.

Phương pháp tu hành căn bản của người Phật tử là gì ? Điều này quý vị thường nghe mà ít nhớ. Có phải nền tảng tu theo đạo Phật là tu ba nghiệp, hay nói cách khác là chuyển ba nghiệp ác thành ba nghiệp thiện không ? Tại sao chúng ta phải chuyển ba nghiệp ác thành ba nghiệp thiện ? Trên thế gian này có biết bao nhiêu người làm những điều tàn bạo độc ác, người đạo đức lương thiện nhìn thấy buồn than. Vì những điều tàn bạo độc ác ấy đem lại khổ đau dồn dập cho con người. Cái tàn bạo độc ác nó phát xuất từ thân miệng ý của con người. Bởi người đời không biết chuyển nghiệp ác thành nghiệp thiện, nên thân mới làm điều ác, miệng mới nói lời ác, ý mới nghĩ việc ác, gây đau khổ cho nhau. Bây giờ chúng ta biết tu chuyển những nghiệp ác thành nghiệp thiện. Đây là pháp căn bản của người học Phật phải biết để thực hiện.

Chúng ta phải tu làm sao để đem lại cho xã hội này cái an bình hạnh phúc, đó mới là mục tiêu mà người Phật tử hướng đến. Chúng ta chuyển nghiệp ác thành nghiệp thiện, chẳng những tự bản thân đã hiền thiện thanh cao, mà người trong gia đình ngoài xã hội cũng được an vui thanh thản. Tu không phải chuyển xa vời mà chính là việc thực tế trong cuộc sống hằng giờ hằng phút hằng giây mà chúng ta phải thực hiện. Sở dĩ chúng tôi dùng chữ chuyển là vì đa số Phật tử lâu nay quen hiểu chữ tu là sửa. Nhưng chữ sửa nghĩa quá rộng như đại tu tiểu tu; chiếc xe cũ hư nhiều, sửa toàn bộ gọi là đại tu, xe hư ít sửa ít gọi là tiểu tu. Chữ tu có tính chất sửa đổi hình thức nhiều hơn là chuyển đổi nội tâm. Nội tâm trước đây hướng theo lối đen tối độc ác, bây giờ xoay lại theo hướng sáng suốt lương thiện gọi là tu. Tu là đổi ý niệm, lời nói, hành động mê tối ác độc trở thành sáng suốt lương thiện, còn gọi là chuyển nghiệp.

Nói chuyển nghiệp có nhiều người hoang mang thắc mắc: Nghiệp là cái gì mà chuyển ? - Nghiệp chỉ cho hành động lặp đi lặp lại nhiều lần thành thói quen gọi là nghiệp. Thầy giáo cô giáo dạy học gọi là bạn đồng nghiệp, thợ mộc làm chung với thợ mộc gọi là bạn đồng nghiệp, công việc làm tới làm lui thành thói quen gọi là nghiệp. Ngày xưa chưa biết tu, thân hành động, miệng nói năng, ý suy nghĩ xấu thành thói quen xấu gọi là nghiệp xấu. Bây giờ chuyển hành động lời nói và ý nghĩ xấu thành tốt gọi là nghiệp tốt đó là tu. Tu là thực hiện ngay bản thân của mỗi người một cách thực tế rõ ràng.

Nghiệp ác và nghiệp thiện của con người có ảnh hưởng gì ở đời này và đời sau ? Điều này tôi muốn giải thích cho quý vị thấy. Hành động lời nói ý nghĩ của

chúng ta tốt thì, ngay bản thân mình trong đời này được an vui, người trong gia đình và xã hội cũng được ảnh hưởng tốt. Ngược lại nếu hành động, lời nói, ý nghĩ của chúng ta hèn hạ độc ác thì tự thân mình khổ đau, lại còn ảnh hưởng xấu xa đến người trong gia đình và xã hội. Thế nên tu là xây dựng lại cá nhân, gia đình và đóng góp xây dựng xã hội tốt đẹp. Và nếu Phật tử biết tu thân miệng ý trong sạch thì:

Tam nghiệp hằng thanh tịnh,
Đồng Phật vãng Tây phương

Như vậy, muốn thành Phật, về cõi Phật phải chuyên ba nghiệp bất tịnh thành thanh tịnh là gốc của sự tu hành.

*

Nhiều Phật tử thắc mắc khi thân này chết nghiệp còn hay mất ? Nếu còn thì mới hứng thú tu, nếu mất thì tu làm chi vô ích. Ví dụ trên đường phố có nhà của bác sĩ, nhà của thương gia, nhà của thầy giáo... một hôm bị hỏa hoạn, nhà cửa, tiền bạc tài sản của họ cháy sạch, không ai lấy được món gì. Nhưng nghề chữa bệnh của bác sĩ, nghề dạy học của thầy giáo, nghề buôn bán của thương gia thì không cháy. Bác sĩ vẫn còn chữa bệnh được, thầy giáo vẫn còn dạy học được, thương gia vẫn còn buôn bán được. Như vậy qua những biến cố của cuộc đời, nhà cửa, tiền của, ruộng đất... có hình tướng bên ngoài thì bị hư hoại mất đi, nhưng nghề tức là nghiệp thì không mất. Ví dụ này cho chúng ta thấy ngày mai khi thân chúng ta chết thì nghiệp không hoại, nó sẽ theo chúng ta như bóng với hình. Thế nên Phật nói ba nghiệp hằng trong sạch mới đồng với Phật về cõi Phật. Sau khi chết nghiệp không mất do đó trong hiện đời chúng ta phải tạo nghiệp thiện. Đó là tu.

Lại có một số Phật tử hoang mang rằng hiện tại mình ăn chay, tụng kinh, làm việc thiện... Giả sử như gần chết được thầy bạn tới hộ niệm nhắc nhở mình hướng thiện, sau khi chết sanh về cõi lành được. Nhưng nếu chết bất đắc kỳ tử hoặc tai nạn chết thì sao ? Có bị đọa không ? Trong kinh A-hàm có ghi Ma-ha-nam là em con chú bác của thái tử Tất-đạt-đa, lúc Phật về hoàng cung giáo hóa, ông phát tâm rất mạnh tu hạnh cư sĩ, giữ năm giới tu thập thiện, ông thắc mắc hỏi Phật như thế này:

- Thưa Thế tôn, bình thường con giữ năm giới tu thập thiện, giả sử con bị tai nạn chết bất đắc kỳ tử thì con sẽ sanh về đâu ?

Đức Phật trả lời bằng một câu hỏi:

- Nay Ma-ha-nam, có một cây thân đứng nghiêng, có người đến cưa thì cây ngã về đâu ?

- Thưa Thế tôn, cây nghiêng chiều nào, khi cưa thân cây ngã theo chiều đó.

Phật dạy: cũng vậy, hằng ngày ông thường tạo nghiệp thiện, khi chết theo nghiệp thiện mà tái sanh vào cõi lành. Người thường ngày tạo nghiệp ác khi chết tái sanh vào cõi ác. Không phải chết bất đắc kỳ tử là đọa địa ngục. Chúng ta chết nghiệp không mất, mà thân thức theo nghiệp thiện hay nghiệp ác sanh vào cõi lành hay cõi dữ, chỗ này chúng ta không còn nghi ngờ mà không tu.

Lại có những Phật tử nghĩ tu là cầu được bình an và mọi việc được như ý. Khi con cháu bệnh hoạn khó nuôi, đem tới chùa qui y để nó hết bệnh được mạnh

giỏi. Hoặc có nhiều Phật tử khi qui y rồi, mỗi tháng tới chùa sám hối một lần, hay đi tụng kinh một hai thời, hoặc lâu lâu cúng chùa một ít bông trái, cho đó là đủ bổn phận của một Phật tử tu theo Phật rồi. Do quan niệm tu như thế nên bản thân hay gia đình gặp hoạn nạn thì không đi chùa nữa. Vì đi chùa qui y tụng kinh cốt để được bình an, bây giờ hoạn nạn bất an cầu gia hộ không có linh, tu không có hiệu nghiệm. Quan niệm đi chùa tu như thế là không đúng. Do quan niệm sai lầm này, nên có một số Phật tử đi chùa lâu năm mà đạo đức không thăng tiến, lắm khi thoái lui nữa.

Có người đi chùa tu, nếu gia đình hữu sự hoặc bị hoạn nạn thì buồn, nghĩ rằng mình tu mà gia đình cứ xảy ra chuyện bất tường hoai, nên thoái chí không tu nữa. Nếu đi chùa qui y làm Phật tử để bảo đảm cho gia đình không có chuyện xảy ra bất như ý, luôn được an ổn thì chẳng khác nào đóng bảo hiểm phòng khi bị tai nạn để có người lo lắng đền bù.

Lại có người đi chùa nghĩ mình là Phật tử, trong gia đình hữu sự mời thầy tới cầu an, có người sắp chết mời thầy tới hộ niệm, thầy bận đi không được thì buồn giận bỏ không tu nữa. Đi chùa kiểu đó có phải là đóng bảo hiểm không? Tu là phải chuyển đổi quan niệm và hành động từ xấu trở thành tốt, chớ không phải nhờ thầy lo mọi việc cho mình được bình an. Hơn thế nữa, rất nhiều người, cứ đầu năm nhờ thầy tụng kinh cầu nguyện cho gia đạo được bình an tai qua nạn khỏi. Người phát tâm tu như thế chưa phải thực tu. Đó là quan niệm sai lầm thứ nhất.

Quan niệm sai lầm thứ hai là: Nhiều người nghĩ mình là Phật tử bận công kia việc nọ một ngày dành một giờ để tụng kinh, niệm Phật đó là tu. Ngoài giờ tụng kinh niệm Phật thì tha hồ ăn thua đủ với mọi người, ai làm gì thì trả lại y đó, không thua ai hết. Như vậy một ngày hai mươi bốn giờ tu có một giờ thì thâm vào đâu? Tu như thế không đủ để bù lại tội lỗi đã gây huống nữa là có phước. Quan niệm tu như thế thật là hời hợt. Lại có nhiều người ăn chay cho rằng ngày ăn chay là ngày tu, nếu có ai chọc tức liền nói: Ngày nay tôi ăn chay, nếu tôi không ăn chay thì biết tôi. Nhờ ăn chay nên mới tu, ngày mai hết ăn chay thì hết tu. Như vậy chỉ tu ngày ăn chay còn những ngày khác thì không tu. Một tháng ba mươi ngày, ăn chay hai ngày thì chỉ tu có hai ngày, ăn chay sáu ngày chỉ tu sáu ngày... còn những ngày còn lại thì không tu. Tu như thế chưa đủ.

Lại có những Phật tử đi chùa tụng kinh Pháp Hoa, nếu gia đình xảy ra tai nạn hoặc bệnh hoạn thì cho rằng do tụng kinh Pháp Hoa đồ nghiệp không dám tụng nữa. Tôi xin hỏi: Đồ nghiệp là sao? Đồ nghiệp có phải là tuôn đổ hết nghiệp không? Nếu tuôn đổ hết nghiệp thì tốt, nên tu cho hết nghiệp. Nếu tu mà thêm nghiệp mới sợ không dám tu. Chúng ta tu ngày nào thì phước đức, pháp lành tăng trưởng ngày ấy làm sao mắc thêm tội mà sợ? Nếu chúng ta không đi chùa tụng kinh, không ăn chay, những việc không tốt xảy ra vẫn xảy ra. Ví dụ có một Phật tử có người cha năm nay 80 tuổi là năm hết thọ mạng. Những năm trước Phật tử này không tụng kinh, năm nay phát tâm tụng kinh Pháp Hoa, tụng được vài ba tháng cha Phật tử ấy chết. Vị ấy nghĩ tại tụng kinh Pháp Hoa nên cha chết, tu đồ nghiệp rồi! Ngưng không tụng kinh nữa. Quan niệm như thế không đúng ý nghĩa tu hành.

Lại có nhiều người kể cả Tăng Ni và Phật tử cho rằng tụng kinh Kim Cang nóng lắm, tụng kinh Pháp Hoa mát hơn. Quan niệm như thế thật là trái đạo lý. Kinh Phật không có kinh nào nóng kinh nào mát hết. Nếu trong kinh Phật nói ta nói kinh này ai trì tụng sẽ nóng, hoặc sẽ mát thì chúng ta mới tin. Quý Phật tử tụng hết kinh Pháp Hoa có thấy chỗ nào Phật nói ai tụng kinh này mát không ? Tụng hết bộ kinh Kim Cang có thấy Phật nói ai tụng kinh này nóng không ? Không có. Kinh nào Phật cũng nói: Nếu ai trì tụng kinh này thì phước đức vô lượng vô biên... Vậy mà người ta nói sai lệch khiến cho Phật tử hoang mang không biết tu như thế nào !

Lại có quan niệm kinh Pháp Hoa là kinh Đại thừa, người không ăn chay trường tụng không được, tụng sẽ đổ nghiệp. Trong kinh Pháp Hoa có chỗ nào Phật nói ai tụng kinh này phải ăn chay trường ba năm bảy năm mới tụng được không ? Nếu Phật nói người ăn chay tụng kinh mới được thì các Sư Nguyên Thủy chắc hết tụng kinh, vì các Ngài đâu có ăn chay ngày nào. Đó là những quan niệm sai lầm của đa số Tăng Ni và Phật tử. Do những quan niệm sai lầm đó làm cho người trí thức nhìn vào họ cười. Cười cho giới Phật tử không hiểu đạo lý, mê tín, giới Tăng Ni hướng dẫn không đúng chánh pháp. Đây là điều mà chúng tôi thấy cần phải nhắc cho tất cả nghiệm lại, đừng để đi lệch lạc con đường mà Phật Tổ đã dạy.

*

Bây giờ chúng tôi giải thích tu là sao ? Ngày chúng ta phát tâm tu là ngày chúng ta khai chiến với ma. Ma là những pháp ác làm trở ngại việc tu tiến của chúng ta. Ma có hai thứ: nội ma và ngoại ma. Nội ma có nghiệp chướng ma và phiền não ma. Nghiệp chướng ma là thói quen cản trở việc tu hành. Ví dụ: Một Phật tử phát tâm qui y giữ năm giới. Từ trước Phật tử này quen uống rượu thành ghiền, bây giờ qui y chỉ giữ được bốn giới đầu, còn giới thứ năm thì bị trở ngại vì ghiền rượu. Nếu Phật tử này quyết tâm tu thì phải bỏ rượu, nhưng vì ghiền rượu bây giờ bỏ rượu rất khó. Ngày đầu tới cỡ uống rượu, đừng không uống, nên ngáp dài ngáp vắn, cơn ghiền thôi thúc đến quán nhậu để uống, nó làm vất vả người rất khó chịu... Đó là nghiệp chướng ma. Khi khai chiến với nó, dù nó có hành hạ mình vất vả lao lung đến đâu cũng quyết định chiến thắng nó, chớ không để thua. Đó là tuyên chiến với nghiệp chướng ma.

Ma phiền não là tham dục, ái trước, sân giận, si mê, sợ hãi... Tuyên chiến với ma phiền não như thế nào ? - Ví dụ hồi chưa qui y thọ giới chưa biết tu, khi nổi giận dù là người sơ hay người thân cũng cứ la, và khi la thì nói những lời thô ác bất thiện. Nói lời thô ác bất thiện là phạm giới thứ tư, vì giữ giới thứ tư chẳng những không nói dối, không nói hai lưỡi, không nói thêu dệt mà còn không được nói lời hung ác. Như vậy, nếu không biết tu khi nổi giận tha hồ mà nói những lời thô ác bất thiện. Bây giờ biết tu mỗi khi nổi giận không dám nói lời hung dữ vì nói lời hung dữ là phạm giới. Nhưng khi nổi giận, kềm không nói lời hung dữ rất khó. Thông thường khi nổi giận mất sáng suốt, không làm chủ được mình thì lời thô bạo tự do phát ra. Bây giờ tuy nổi giận, nhưng có sáng suốt làm chủ, tự kiềm chế không cho những lời thô bạo phát ra. Làm việc này không phải dễ, phải có khả

năng tự chế ngự phi thường mới làm nổi. Đó là chế ngự lời nói hung dữ hay chiến thắng ma phiền não.

Ví dụ một hôm mình lỡ làm một việc mà mình biết là xấu bị người chê trách khinh khi. Việc đã lỡ làm hối hận không kịp, một hôm có người tới hỏi anh có làm việc đó không ? Vì tự ái bản ngã nếu nói có thì nhục quá, nên chối dài nói không có. Nói như thế là thua ma phiền não rồi. Muốn giữ được giới không nói dối thì phải gan dạ, dám làm thì gan dạ nhận chịu. Như thế chúng ta mới thắng được ma phiền não. Nếu sợ nhục sợ xấu chối dài là thua. Như vậy, thắng được ma phiền não để trở thành một Phật tử chân chánh không phải dễ. Đó là khi phát tâm tu chúng ta tuyên chiến với ma quân. Tuyên chiến với ma quân là phải chấp nhận làm những việc khó làm. Việc khó làm mà vui làm và làm được thì việc tu hành có kết quả tốt.

Ngoại ma là những khó khăn chướng ngại bên ngoài làm trở ngại việc tu hành. Ví dụ một Phật tử trẻ có gia đình qui y nguyện giữ năm giới. Trong sinh hoạt hàng ngày có cô gái trẻ đẹp duyên dáng yêu thương và đeo đuổi theo hoài. Đứng trước hoàn cảnh như vậy làm sao giữ tròn giới không tà dâm ? Chiến thắng được tình cảm lôi cuốn của cô gái thật khó khăn vô cùng, phải có trí tuệ sáng suốt và ý chí mãnh liệt mới thắng được để tu hành, bằng không thì bị cuốn hút, không giữ giới được. Lại có trường hợp một Phật tử trước đây ghiền rượu, nhờ phát tâm tu tự khắc phục mình không uống rượu nữa. Nhưng một hôm đi với bạn bè ở trong trường hợp đặc biệt họ đưa vào quán rượu ép uống. Trường hợp này thật khó từ chối, không dễ chiến thắng. Đó là những ngoại ma thôi thúc làm chướng đạo người tu hành. Trước mình đã nỗ lực tự thắng được nghiệp chướng, bây giờ ngoại cảnh người ta dồn ép bắt buộc, thật khó mà khước từ, nhưng nếu thắng được mới là cái thắng chân thật, là tu. Thế mà có nhiều Phật tử than rằng: Tôi tu sao mà hoạn nạn có nhiều chuyện trắc trở bất như ý xảy ra hoài ! Vậy tu là không có hoạn nạn, không có chuyện bất như ý xảy ra phải không ? Nếu không có chuyện hoạn nạn bất như ý xảy ra thì khỏi tu. Tại sao ? Vì cái gì cũng như ý thì đâu có việc rắc rối chướng ngại, để trắc nghiệm tâm mình có tỉnh sáng và làm chủ được mình hay không ? Như thế mới là tu chứ cái gì cũng như ý hết là trái với sự tu hành.

Người tu giống như học trò thi lên lớp. Học trò đi học mỗi năm phải thi lên lớp. Mỗi lần thi là phải làm bài rất khó. Bài khó mà làm được mới đậu và lên lớp. Nhờ nhiều lần thi, người học trò chăm học mới giỏi và thành tài. Cũng vậy, người Phật tử phát tâm tu tự nguyện ăn ở hiền lành không nói lời hung dữ xảo trá... Mọi người nghe nói Phật tử tu ai cũng tử tế chiều chuộng hết thì có tu gì đâu ? Có chuyện gì bất như ý đâu mà nói lời hung dữ ? Nhưng bất thần có người tới mắng chửi, nếu Phật tử này nổi nóng chửi lại là không tu, sở nguyện tu hành không tròn chưa phải là người hiền. Nếu Phật tử này nhịn được, ôn tồn nói lại lời nhỏ nhẹ là có tu và đạt được sở nguyện, đó mới thật là người hiền.

Xưa có một bà phu nhân thường bố thí làm việc phước thiện nên mọi người gọi bà là người hiền. Trong nhà bà có đứa tở gái ở giúp việc. Một hôm nó ngủ dậy trễ, bà xuống nhà sau thấy đồ đạc bừa bãi chưa dọn dẹp. Bà kêu nó la rầy về tội ngủ dậy trễ, công việc không làm tròn. Đứa tở gái nghĩ bà chủ chưa chắc đã hiền

thiện, nên nó thí nghiệm ngày mai ngủ dậy trễ nữa. Lúc bà đỡ mừng kêu nó, nó không dậy liền, cứ nằm vờn vai uốn éo qua lại, bà thấy vậy nổi nóng mắng chửi nó. Nó cười nghĩ bà chưa phải là người hiền, vậy mà người ta đồn bà là người hiền thiện. Nó tiếp tục thử, hôm sau nó ngủ dậy trễ nữa, bà đỡ mừng kêu, nó không chịu ngồi dậy, cứ nằm lẩn qua lẩn lại hoài. Bà nổi nóng đánh nó lỗ đầu, nó chạy khắp xóm la: Bà chủ tôi rất hiền thiện, bà đánh tôi lỗ đầu. Qua câu chuyện này quý vị thấy cái hiền thiện có từ đâu? Ở hoàn cảnh như ý có hiền thiện chân thật chưa? Ở hoàn cảnh bất như ý mà hiền thiện được mới thật là hiền thiện.

Trên đường tu quý vị đòi tất cả đều như ý hay cần phải gặp cảnh bất như ý? Đòi cảnh như ý thì không có tu. Gặp cảnh bất như ý mà giữ vững lập trường là chiến thắng vượt qua thử thách là tu. Gặp cảnh bất như ý mà bỏ cuộc, không chiến thắng được là còn dở phải cố gắng thêm. Thế nên người biết tu không đòi hỏi cảnh như ý mà chấp nhận cảnh bất như ý xảy ra. Chính cái bất như ý là nấc thang đưa người tu tiến đạo. Giống như những đứa trẻ tập nhảy cao, lúc đầu nó nhảy cao năm tấc. Khi nó nhảy quen rồi nó nhảy cao được sáu tấc, bảy tấc... một thước. Nếu để nó nhảy cao năm tấc hoài thì nó không nhảy giỏi, không có giá trị. Chúng ta cũng vậy, tu là phải tiến, muốn tiến là phải có thử thách. Thử thách là ông giám khảo khảo thí người tu. Như vậy, quý Phật tử tu, ở trong gia đình hay ngoài xã hội, ai gây khó khăn chướng ngại cho mình thì nên coi người đó là giám khảo, khảo hạch mình giúp mình tu tiến vững vàng. Nên cảm ơn chớ nên giận ghét. Tu cần phải có những cảnh đối đầu bất như ý để thấy rõ khả năng của mình. Thấy như thế thì không buồn giận ai, mới là tu chân thật. Vì tu là chiến đấu với ma quân để làm chủ mình, chớ không phải yếu đuối cầu an, đòi hỏi mọi việc chung quanh phải như ý mình. Người không muốn tu mới đòi hỏi như vậy.

*

Bây giờ tôi trở lại vấn đề tu là pháp căn bản của người theo đạo Phật. Pháp tu căn bản của đạo Phật là chuyển ba nghiệp ác thành ba nghiệp thiện. Ba nghiệp là gì và chuyển như thế nào? Phật cụ thể hóa pháp tu này bằng cách bắt chúng ta phải giữ năm giới. Giữ năm giới thì thân không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm đó là chuyển ba nghiệp bất thiện của thân thành lương thiện. Kế là miệng không nói dối, không nói hai lưỡi, không nói hung ác, không nói thêu dệt, kế nữa là miệng không uống rượu, đây là chuyển năm nghiệp bất thiện của miệng thành lương thiện. Đó là tu thân tu miệng, nhưng ý thì chưa đề cập đến.

Quý vị thử đánh giá người Phật tử giữ năm giới nghiêm túc như lời Phật dạy là người tốt hay người xấu trong xã hội? Người không bao giờ giết hại ai, không bao giờ trộm cắp của ai, không bao giờ tà dâm lang chạ với ai, cộng thêm không nói dối trá gạt lường, hay nói lời hung ác với ai và không bao giờ rượu chè nghiện ngập thì đã thành người tốt rồi. Giả sử người bận việc, đồ đạc để bừa bãi ngoài trời, không ai lấy trộm không sợ mất. Người đến chỗ thị tứ đông đảo không ai gạt ai nên không sợ lừa gạt. Ở nơi nào chốn nào người Phật tử giữ năm giới lúc nào tự mình cũng được an ổn vui tươi, sau đó còn đem lại an vui cho người xung quanh mình nữa. Giữ năm giới là điều tất yếu để trở thành người tốt có đầy đủ tư cách con người. Và, giữ năm giới thì gia đình mình và mọi người xung quanh được ảnh

hưởng tốt, bớt lo sợ khổ đau. Như vậy giữ năm giới ngay bản thân có nhân cách tốt, rồi gia đình tốt và xã hội tốt. Chỉ tu nghiệp thân nghiệp khẩu mà đã tốt như vậy rồi, nếu tu luôn nghiệp ý thì rất thù thắng.

Người Phật tử sau khi giữ năm giới rồi phải tu thêm thập thiện. Thập thiện là gì ? Nơi thân có ba là không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm; nơi miệng không nói dối, không nói hai lưỡi, không nói hung ác, không nói thêu dệt; nơi ý bớt tham, bớt sân và không tà kiến. Thực hiện được mười điều này thì con người toàn hảo, do toàn hảo nên sanh lên cõi trời. Chư thiên ở cõi trời toàn hảo hơn loài người tầm thường ở thế gian. Con người tốt ở thế gian chỉ giữ năm giới, nếu tu thêm thập thiện nữa thì sẽ thành con người toàn hảo. Nếu là cha, mẹ, anh, chị... trong gia đình mà giữ năm giới và tu thập thiện rất xứng đáng cho chúng ta kính ngưỡng khâm phục. Nếu là con em thì đáng cho chúng ta thương quý. Chỉ cần giữ năm giới tu thập thiện thì mọi người thấy chúng ta là người toàn hảo trong gia đình trong xã hội rồi.

Hiện giờ con người có những nỗi buồn khổ là tại vì sao ? Người nữ lập gia đình gặp phải ông chồng ghiền rượu, sáng say chiều xỉn đánh đập chửi mắng vợ con hoài đó là cái nhân gây buồn khổ trong gia đình. Hoặc hai người lập gia đình sống chung nhau, thay vì vợ chồng chung thủy với nhau, nhưng chồng thì theo đuổi bóng sắc người phụ nữ khác, vợ ở nhà buồn khổ, rồi có lời nặng nhẹ với chồng khiến cho gia đình bất an mất hạnh phúc. Nếu là chồng là cha hay là vợ là mẹ... giữ năm giới tu thập thiện thì gia đình an vui hạnh phúc, không ai làm cho ai buồn khổ cả. Mục đích của người Phật tử tu là phải thực hiện cho được những điều mà Phật dạy. Tức là giữ năm giới là bước đầu, tu thập thiện là bước thứ hai, để tự thân được tốt đẹp và xứng đáng là cha là chồng (mẹ hoặc vợ) trong gia đình và là người tốt trong xã hội. Nếu có chừng mười triệu người tu hành như vậy thì xã hội Việt Nam rất là tốt đẹp. Trong xóm không hề có người gây lộn chửi lộn nhau, trong xóm không hề có nạn đâm chém giết hại nhau, trong xóm không hề có chuyện lừa gạt cướp bóc với nhau... Tất cả những tệ trạng đó không hề có. Những tệ trạng đó không có thì xã hội thật an vui thái bình, cao quý vô cùng. Thế nên người Phật tử phải nỗ lực thực hành cho được những điều này. Những điều này là nền tảng căn bản của sự tu.

*

Nhiều Phật tử qui y không lo tu hành cứ đòi về Cực lạc. Họ nói thế này: “Về Cực lạc làm dân xứ Phật cũng được rồi thủng thẳng tu sau”. Cứ một bề đòi về Cực lạc mà những điều Phật dạy thì không chịu thực hành. Trong kinh Di Đà đức Phật có dạy: “Bất khả dĩ thiếu thiện căn phước đức nhân duyên đắc sanh bỉ quốc”. Nghĩa là không thể lấy chút ít căn duyên phước đức mà được sanh về cõi Phật. Muốn được sanh về cõi Phật ít ra cũng phải giữ năm giới tu thập thiện, sau đó niệm Phật nhất tâm bất loạn mới được về cõi Phật. Không giữ năm giới tu thập thiện mà đòi về cõi Phật điều đó e khó được. Tại sao ? Vì còn tạo nghiệp ác, ba nghiệp chưa thanh tịnh, cõi Phật là cõi thanh tịnh đâu có chứa người ô nhiễm không thanh tịnh. Thế nên người nào tu muốn về cõi Phật trước hết phải giữ năm giới tu thập thiện. Nếu chúng ta biết ứng dụng tu thập thiện là chúng ta xây dựng

cõi đời này tốt đẹp một cách thực tế. Trong kinh thường gọi cõi đời này là Ta bà khổ. Vì người ở trong cõi này không hiền, trong nhà vợ chồng anh em cãi vã nhau, ra đường cãi lộn với người hàng xóm. Từ đó sanh thù hận, ghét bỏ nhau, gây đau khổ cho nhau. Bây giờ mọi người ai ai cũng tu thập thiện, tự thân đã tốt mà còn làm cho xã hội bớt đi những nỗi khổ đau, thì cõi đời này không còn gọi là Ta bà khổ mà là cõi an lạc.

Trong ngũ thừa Phật giáo, thập thiện là Thiên thừa là pháp môn đưa người tu sanh lên cõi Trời. Ở đây tôi không muốn nói cõi Trời mà tôi muốn nói ngay cõi người. Quý Phật tử nghiêm lại xem, gia đình quý vị từ lâu hay có chuyện xào xáo. Bây giờ mọi người trong nhà từ cha mẹ cho đến con cái phát tâm giữ đúng năm giới và tu thập thiện, gia đình quý vị có còn xào xáo nữa không ? Tôi bảo đảm không còn chuyện rối rắm phiền não xảy ra nữa mà rất an vui hạnh phúc.

Con người ở cõi này không biết tu nên cõi này là cõi khổ. Nếu mọi người ai ai cũng biết tu thì cõi này là cõi vui. Vui như cõi Trời, hay vui như cõi Cực lạc của Phật Di Đà. Nhiều Phật tử mắc phải bệnh ở cõi này mà trông cõi kia, ăn cơm uống nước làm việc ở cõi Ta bà mà lo việc ở cõi Cực lạc, quá xa thiếu thực tế. Ngồi đây mà mơ ước chuyện ở cõi Cực lạc ở tương lai, mà không chịu tu ngay bây giờ để tạo dựng an vui hạnh phúc cho bản thân, cho gia đình cho xã hội ngay trong cõi đời này. Chúng ta phải làm sao từ ngày biết tu đức hạnh chúng ta tăng trưởng tiến bộ hơn khi chưa biết tu. Có thể mới thấy Phật pháp giúp cho con người an vui hạnh phúc thiết thực ngay trong cõi đời này chớ không phải đợi đến ngày mai. Ngày nay chúng ta được an vui hạnh phúc thì quả báo ngày mai cũng được an lạc tốt đẹp.

Tôi thường dẫn câu chuyện ông chủ nhà nuôi chó. Con chó của ông bị bệnh xà mâu, nó nằm dưới sàn nhà ngứa gãi cả ngày. Ông thấy thương quá đem nó lên lầu ba cao thoáng cho nó hết gãi. Nhưng lên lầu nó vẫn gãi như lúc ở dưới đất, vì bệnh xà mâu chưa hết. Muốn cho nó hết ngứa ông chủ phải mua thuốc trị cho nó hết bệnh xà mâu. Khi con chó hết bệnh, dù ông có để ở dưới sàn nhà nó cũng không ngứa gãi. Cũng vậy, chúng ta tu thấy trong kinh Phật nói niệm Phật được Phật rước về Cực lạc, nên ham quá đòi Phật rước về Cực lạc, mà không chịu chuyển những nghiệp ác thành nghiệp thiện. Khi nghiệp ác hết về Cực lạc cũng vui, không về Cực lạc cũng vui. Phật tử ở cõi này không tu khẩu nghiệp, cãi lộn hết người này tới người kia, về Cực lạc không cãi được với ai rồi buồn phiền khiến Phật A Di Đà phải trả trở lại cõi Ta bà. Như vậy chúng ta ở tại cõi này và ngay bây giờ, phải chuyển nghiệp ác thành nghiệp thiện, thì mai kia về cõi Cực lạc mới khả dĩ ở yên được. Chớ còn bây giờ không chịu chuyển nghiệp thì không chắc về bên ấy được, nếu có về được thì cũng vậy thôi. Thế nên người biết tu thì ở tại đây ngay bây giờ, phải bớt cái dở, bớt cái xấu, giảm tội ác là chúng ta bớt khổ. Nếu một người, hai người, mười người... giảm tội ác thì cõi đời này càng ngày càng tốt đẹp an bình. Đó là chúng ta đem lại an vui hạnh phúc cho mình, cho gia đình cho xã hội. Như vậy, pháp tu căn bản của người Phật tử là đường lối xây dựng xã hội trở nên tốt đẹp và đem lại hạnh phúc cho tất cả mọi người ngay trong cõi đời này.

Tu không phải là chuyện huyền hoặc xa vời mà là chuyện thực tế cụ thể, mọi người chúng ta ai cũng có thể làm được, không phải chờ già mới tu. Có nhiều người nói bây giờ còn trẻ bận lo làm ăn già tu không muộn. Tu là chuyện ác thành thiện. Giả sử lúc trẻ chưa ghiền rượu, chưa biết nói dối, chưa biết nói hung dữ... ngang đây biết tu thì dù ở hoàn cảnh nào địa vị nào cũng giữ được năm giới không phải nhọc nhằn kiềm chế. Đến tuổi già bao nhiêu thói quen tập nhiễm như ghiền rượu, ghiền thuốc, nói dối, nói hung dữ, toan tính hơn thua... muốn bỏ để thành người Phật tử lương thiện thì bỏ không dễ, phải đấu tranh hết sức mới bỏ được. Thế nên người già tu khó mười, người trẻ tu chỉ khó năm thôi. Hiểu được chỗ này thì tất cả mọi người chúng ta nên tu, để trở thành người tốt và khuyến khích con cháu em út tu tập ngay từ nhỏ. Chính nhờ tu mà trong gia đình người lớn kẻ nhỏ sống hòa thuận, thương yêu bảo bọc cho nhau, gia đình hạnh phúc an vui. Nhờ nhiều gia đình tốt hợp thành xã hội tốt đi lên. Như vậy xây dựng xã hội tốt đẹp cốt là xây dựng con người. Con người tốt là do sửa cái dở thành cái hay ở nơi mình. Danh từ chuyên môn gọi là chuyển nghiệp ác thành nghiệp thiện.

Chúng ta tu đừng đòi hỏi những cái xa xôi, đừng mong mỗi những cái kỳ quặc, mà phải thấy rõ ràng tu là xây dựng bản thân mình cho tốt đẹp, đem lợi lạc lại cho chính mình ngay bây giờ và tại cõi đời này. Ví dụ một Phật tử nghèo bị bệnh ghiền rượu, mỗi ngày phải để hai trăm đồng mua rượu và đồ nhắm. Bây giờ Phật tử này tu giữ năm giới không uống rượu nữa, thì mỗi ngày vợ con được hai trăm đồng dùng vào việc cơm áo, đã nhẹ bớt khó khăn trong gia đình. Như vậy ngay khi phát tâm tu là đã có lợi ích thiết thực cho bản thân cho gia đình, chớ không phải đợi nhiều năm, nhiều tháng tích lũy phước đức để được về Cực lạc mới có. Hằng ngày chúng ta tiếp xúc với mọi người lúc nào cũng vui tươi hòa nhã, gặp nhau lúc nào cũng cười cũng nói năng từ tốn ôn hòa thì không hạnh phúc là gì? Còn đòi về Cực lạc mà ở đây gặp ai cũng bực bội, không buồn người này cũng giận người kia, lúc nào nét mặt cũng cau có khó chịu, than cõi này là Ta bà khổ không muốn ở nữa. Người sống như thế là thiếu thực tế, chưa biết tu. Đây là những điều thiết yếu căn bản của sự tu hành, tất cả quý Phật tử nên biết để thực hành cho tốt.

*

Để kết thúc bài nói chuyện hôm nay, tôi kể một câu chuyện cho quý vị nhớ kỹ hơn. Xưa ở Trung Hoa đời Đường có Thiền sư Ô Sào là người tu hành đặc đạo. Sở dĩ Ngài có tên Ô Sào là vì Ngài làm chỗ ngồi trên cháng bìa cây, giống như cái ổ quạ rồi Ngài ngồi tu trên đó, nên người đời gọi Ngài là Thiền sư Ô Sào. Tức là Thiền sư ngồi tu trên ổ quạ. Vì là một Thiền sư ngộ đạo nên danh tiếng Ngài vang xa, Bạch Cư Dị là một nhà văn có tâm đạo mới tìm đến cầu Ngài dạy cho phương pháp tu. Ngài ngồi trên ổ quạ nói bài kệ bốn câu:

Chư ác mạc tác,
Chúng thiện phụng hành.
Tự tịnh kỳ ý,
Thị chư Phật giáo.

Nghe qua, Bạch Cư Dị cười nói:

- Bốn câu này quá dễ con nít tám tuổi cũng thuộc Ngài dạy con làm chi ?

Thiền sư Ô Sào nói:

- Phải, con nít tám tuổi cũng thuộc, nhưng ông già tám mươi tuổi làm chưa xong.

Bài kệ bốn câu, mỗi câu bốn chữ cộng lại mười sáu chữ quá đơn giản, ai học cũng thuộc, nhưng thực hành được mười sáu chữ này, người già tám mươi tuổi thực hành cũng chưa xong. Ý nghĩa của bài kệ là:

Chớ làm các điều ác,
Vâng làm các điều lành.
Giữ tâm ý trong sạch,
Là lời chư Phật dạy.

Chớ làm tất cả các việc ác, mà phải làm tất cả việc lành đó là tự chuyển nghiệp ác thành nghiệp thiện và phải giữ tâm ý cho trong sạch, tức là bớt tham, bớt sân, không tà kiến. Đây là những điều cốt yếu tu hành mà tôi đã nói ở trước. Quý vị có biết tại sao tôi không nói không tham, không sân, mà chỉ nói bớt tham, bớt sân không ? Vì hết tham, hết sân, hết si thì thành Thánh rồi. Chúng ta là phàm mới biết tu, ngày xưa tham sân chúng ta có đến 100%, nay nhờ tu giảm bớt còn 90%, tiếp tục tu vài năm sau nữa giảm bớt còn 80%, vài năm sau nữa giảm bớt còn 70%, cứ vậy mà giảm bớt. Bớt đến khi hết thì thành Thánh. Nói hết liền thì không thể làm nổi. Tà kiến là nhìn lệch thấy không đúng. Nhìn lệch thấy không đúng đưa chúng ta đi sai đường, nên nói là tà kiến không nói si. Nếu hết si thì giác ngộ thành Thánh rồi, ở đây chỉ nói không tà kiến nghĩa là không thấy sai lệch mà phải thấy đúng như lẽ thật. Bốn câu kệ này tóm tắt hết ý nghĩa của sự tu hành của chúng ta.

“Chớ làm các điều ác, vâng làm các điều lành”. Các việc ác lớn quý vị đã dừng rồi, nhưng các việc ác nhỏ còn làm, kẻ làm nhiều người làm ít. Nhưng điều lành nhỏ thì làm được, điều lành lớn thì chưa làm nổi. Ví dụ có người ăn mày nghèo đói, quý vị có thể cho năm ba trăm để mua thức ăn thì quý vị làm được. Nhưng nếu họ xin vài chục ngàn để làm vốn làm ăn thì quý vị không thể cho. Đó là việc thiện nhỏ làm được, việc thiện lớn làm chưa được. Và không giết người, không giết loài thú lớn thì tránh được, còn kiến, muỗi, côn trùng... vẫn còn làm nó chết. Đó là việc ác lớn tránh được, việc ác nhỏ chưa tránh được. Như vậy chừng nào quý vị mới làm xong tất cả điều lành và dừng hẳn tất cả điều ác ? Tám mươi tuổi làm xong chưa ? Đó là chỉ nói làm điều lành, dừng điều ác. Nếu nói giữ tâm ý trong sạch thì lại chưa thực hiện. Quý vị thử kiểm lại tâm ý mình đã trong sạch chưa ? Có khi nào suốt ngày quý vị nghĩ toàn điều lành điều tốt không ? Hay thỉnh thoảng cũng có những niệm bực bội sân giận khởi lên, lúc nghĩ tốt lúc nghĩ xấu ? Trong kinh Phật nói tâm chúng sanh chứa đủ cả mười cõi tứ thánh lục phàm, lúc thì từ bi như Phật thương tất cả mọi loài chúng sanh, lúc nổi sân lên thì dữ như cọp ai thấy cũng sợ. Bây giờ chúng ta tu là làm gì ? Gạn lọc cái tốt, cái thanh bạch giữ lại, những cái xấu, ô uế thì loại bỏ đi là tu. Lúc nào chúng ta cũng phải nhìn lại mình, một niệm xấu ác khởi lên liền bỏ, không để nó làm mờ đục tâm trí.

Bài kệ chỉ có mười sáu chữ mà tu suốt cả đời chưa xong. Chúng ta phải làm sao ứng dụng mười sáu chữ này trong cuộc sống hằng ngày cho viên mãn thì thật

là quý. Còn nếu chúng ta học nhiều mà chẳng ứng dụng bao nhiêu, vẫn chứng nào tật nấy thì tu không tiến bộ. Người xưa đã từng kinh nghiệm nên dạy rất thực tế và đơn giản để cho người học thực hành. Nhưng vì Lý Thái Bạch cũng như chúng ta thấy dễ nên xem thường, không quan tâm để thực hành. Tu theo Phật cái quý ở chỗ thực hành chứ không phải học thuộc. Học thuộc kinh luận là để thực hành, chứ không phải học thuộc để nói suông. Vậy mà gần đây chúng ta thích học thuộc để nói suông hơn là học để thực hành. Nếu thích học thuộc để nói suông mà không thích học để hành thì vô tình làm cái việc vô ích, vì học Phật thực hành mới có lợi ích. Bốn câu kệ này quý vị học thuộc vanh vách mà không thực hành thì có lợi ích gì không ? Hẳn là không. Nó rất là quý, nhưng quý khi nào chúng ta hành được.

Tất cả sự tu hành của chúng ta nằm gọn trong việc chuyển ba nghiệp ác thành ba nghiệp thiện. Nếu chúng ta chuyển được là chúng ta tu, nếu chúng ta không chịu chuyển thì dù có làm cái gì cũng chưa gọi là tu, vì ba nghiệp chúng ta chưa có hiền. Chuyển ba nghiệp ác thành ba nghiệp thiện là gốc của sự tu. Tu là đem lại an vui hạnh phúc cho chúng ta ngay từ khi bắt đầu tu cho đến ngày nhắm mắt. Nhiều năm đi chùa lạy Phật mà phiền não không giảm thì đạo Phật có giá trị gì ? Như vậy đạo Phật vô tình trở thành vô nghĩa. Đây là điều tối kỵ.

Tôi mong mọi tất cả người tu chúng ta, ngay bây giờ phải chuyển sửa cái dở cái ác thành cái hay cái thiện, để mình và mọi người được an vui hạnh phúc. Đó chính là giá trị chân thật của Phật pháp. Nếu quý vị tin Phật đi chùa lạy Phật từ năm này qua năm khác, mà không chịu chuyển hóa nội tâm thì không được lợi ích gì, chỉ làm trò cười cho người chung quanh, khiến họ xem thường Phật pháp.

Hôm nay tôi nói chuyện với quý vị, chủ yếu là mong tất cả thực hiện việc tu hành ngay bây giờ và ngay trong cuộc sống này, để đem lại hạnh phúc cho mình, cho gia đình và cho xã hội.

